

РОЛЯТА НА РЕГУЛАТОРНИТЕ РАМКИ НА ЕС ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА ЕМИСИИТЕ ОТ ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ

Гален Петров Русинов

Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов

Катедра „Финанси и кредит“

e-mail: galenpr@mail.bg

Резюме: Настоящата разработка има за цел да анализира вътрешните политики на изследваните страни–членки от Европейския съюз относно прилагането на Директивата за енергия от възобновяеми енергийни източници. Предизвикателствата пред тях са свързани с нови бизнес модели и технологии, които допринасят за постигане на ефективността в транспортния сектор. С основен принос за постигането на устойчивост в транспорта е повишаващият се процент на смесен биодизел от ново поколение, както и заложените цели в дългосрочен план. Поместените резултати очертават стремежа на регулациите, но и тяхната необходимост за достигането на въглеродно-неутрална икономика. Посредством прилагането им тяхната ефективност би повлияла благоприятно в редица аспекти на обществото и индустрията. Ползите от внедряването им са предпоставка за едно светло бъдеще, което би гарантирало енергийна ефективност в мащабите на ЕС.

Ключови думи: въглероден диоксид (CO₂), въглеродно неутрална икономика, емисии на парникови газове, биогорива.

JEL: O1, Q42, Q48.

THE ROLE OF THE EU REGULATORY FRAMEWORK FOR LIMITING GREENHOUSE GAS EMISSIONS

Galen Petrov Rusinov

D. A. Tsenov Academy of Economics – Svishtov

Department of Finance and Credit

e-mail: galenpr@mail.bg

Abstract: The present development aims to analyze the internal policies of the studied member states of the European Union, regarding the implementation of the Renewable Energy Directive. The challenges they face are related to new business models and technologies that contribute to achieving efficiency in the transport sector. A major contributor to the achievement of sustainability in transport is the increasing rate of blended biodiesel of a new generation, as well as the long-term goals set. The results outline not only the aspiration of the regulations, but also their need to reach a carbon-neutral economy. Through their implementation, their effectiveness would have a beneficial impact on a number of aspects of society and industry. The benefits of their deployment provide a prerequisite for a bright future that would ensure energy efficiency across the EU.

Key words: Carbon dioxide (CO₂), Carbon neutral economy, Greenhouse gas emissions, Biofuels.

JEL: O1, Q42, Q48.

Въведение

Обект на изследването са мандатите за биогорива в ЕС по държави-членки, а **предмет** – регулаторните рамки на ЕС.

Целта на настоящата разработка е да се анализират и очертаят проблемите, бележещи прехода от RED (2009/28/EC) към RED II (2018/2001/EU). За постигането на целта са поставени следните изследователски задачи:

- Да се проследят промените в изискванията на RED и транспонирането към RED II;
- Да се обособят разликите в мандатите на изследваните страни-членки по видове в сектор биогорива;
- Да се подчертаят заложените цели пред изследваните страни-членки за смесване на биогорива за постигане на устойчивост в транспортния сектор.

Методиката на изследването включва аналитични подходи като: исторически, сравнителен и контент анализ, както подбор и обобщение на специализирана литература.

1. Постановка на проблема

С влизане в сила на Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (RED II) на 24 декември 2018 г. се създава нова перспективна рамка за постигане на обвързваща цел на Съюза за най-малко 32% възобновяема енергия в брутното крайно потребление на енергия до 2030 г. Тази рамка ще се основава на напредъка, постигнат съгласно настоящата директива, включително *inter alia* задължението за държавите-членки да запазят целите за 2020 г. като основа на съответните си траектории за следващото десетилетие. Това се допълва от другите елементи на пакета „Чиста енергия за всички европейци“ (<https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-strategy-and-energy-union/clean-energy-all-europeans>, n.d.). В настоящата статия анализът на замърсителите със CO₂ и процентното им изменение обхваща периода 2015–2020 г.

Възобновяемата енергия е в основата на приоритетите на Енергийния съюз. Директива 2009/28/EO за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (RED I) (Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable sources, OJL 140, p. 16-62, 2009) е централен елемент в политиката на Енергийния съюз и ключов двигател за постигане на целите за възобновяема енергия.

Пакетът на ЕС за енергетиката и изменението на климата от 2009 г. определя минимална цел от 10% за възобновяема енергия, консумирана от транспортния сектор. Директивата за възобновяема енергия (RED) излага подробни разпоредби относно целите и условия в транспортния сектор за периода. През 2018 г. Европейският съюз приема Директива за възобновяема енергия (RED II), която обхваща периода 2021–2030 г. Поставя се нова обща цел за възобновяема енергия от 32% до 2030 г., както и цел от 14% за транспортния сектор.

Емисиите на парникови газове, като въглероден диоксид (CO₂) и метан (CH₄), имат основен принос за глобалното затопляне и изменението на климата. Тъй като тези газове се натрупват в земната атмосфера, те улавят топлината, което води до неблагоприятни въздействия върху околната среда като екстремни метеорологични явления и покачване на морското равнище. Следователно постигането на значителни икономии на парникови газове е от решаващо значение за справяне с климатичната криза и осигуряване на по-устойчиво бъдеще. Приносът на биодизела към спестяването на парникови газове като част от биогоривата са днешното най-подходящо решение за намаляване зависимостта на ЕС от внос на изкопаеми горива и емисиите на парникови газове от транспортния сектор, единственият икономически сектор в Европа, където емисиите продължават да растат. Биодизелът, получен от биогенни източници като растителни масла, животински мазнини, отпадъци и остатъци, се очертава като ключов играч в това начинание, демонстрирайки своята екологична мощ чрез непрекъснати подобрения. Средните намаления на емисии на единица биодизел (заедно FAME и HVO) постепенно се увеличават с течение на времето и тази положителна тенденция продължава. Предизвикателствата с набавянето на суровини за производство на биогориво пред всяка една страна е строго специфично, а възможностите за решаването са свързани с дългосрочни инвестиции.

2. Преглед на екологичните цели на страни от ЕС

В Таблици 1, 2, 3 и 4 са разгледани поотделно процентно заложените цели на четири страни членки включително и България. Динамиката на съотношението на целите на страните-членки към общия принос за намаляване емисиите на CO₂ ясно отразява въздействието на Европейските рамки за постигане на целите.

В Таблица 1 всички заложените цели са подредени във възходящ ред с рязък скок в последните години, което може да се характеризира с добре развита вътрешна политика относно дела на компонента биогориво, което следва да се смеси с минералното гориво. Усъвършенстваните или т.нар.

напредничави биогорива трябва да се произвеждат от отпадъци, с изключение на използвано олио за готвене и животински мазнини (The Dutch Emissions Authority (NEA), n.d.). Нидерландският закон дава възможност за двойно отчитане на биогорива от отпадъци и остатъци, а от 1-ви октомври 2019 г. нидерландските дистрибутори са задължени да предлагат Е10 на своите станции. Поне половината от предлаганите смеси трябва да са Е10 (Source: Dutch Government, n.d.).

Таблица 1.

Относителен дял на процентно заложените цели в Нидерландия

Държава	НИДЕРЛАНДИЯ							
Период	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.	2021г.	2022г.
Биодизел	6.25%	7%	7.75%	8.5%	12.5%	16.4%	17.5%	16.4%
Биоетанол	-	-	-	-	-	-	-	-
Напредничави	-	-	-	0.6%	0.8%	1%	1.2%	1.7%
Дабъл каунтинг	да	да	да	да	да	да	да	да

Източник: (<https://fas.usda.gov/data/european-union-biofuel-mandates-eu-member-state-and-united-kingdom-2021>)

Таблица 2.

Относителен дял на процентно заложените цели в Италия

Държава	ИТАЛИЯ							
Период	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.	2021г.	2022г.
Биодизел	5%	5.5%	6.5%	7%	8%	9%	10%	10%
Биоетанол	-	-	-	-	-	-	-	-
Напредничави	включен	включен	включен	включен	включен	включен	включен	включен
Дабъл каунтинг	-	-	-	-	-	-	-	-

Източник: FAS Rome, (<https://fas.usda.gov/data/european-union-biofuel-mandates-eu-member-state-and-united-kingdom-2021>)

Италия наложи използването на усъвършенствани биогорива чрез министерски указ от 10 октомври 2014 г. Италианското министерство на икономическото развитие промени този мандат с нов указ от 30 декември 2020 г.

При анализа на данни в Таблица 2, описващи състоянието на мандатите в Италия, се наблюдава устойчив растеж, характеризиращ се с минимално процентно изменение всяка година, което бележи плавен преход към възходяща посока.

Таблица 3.

Относителен дял на процентно заложените цели в Унгария

Държава	УНГАРИЯ							
	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.	2021г.	2022г.
Биодизел	4.9%	4.9%	4.9%	4.9%	6.4%	8.2%	8.2%	8.4%
Биоетанол	4.9%	4.9%	4.9%	4.9%	6.4%	min 6.1%	min 6.1%	min 6.1%
Напредничави	-	-	-	-	-	-	-	0.2%
Дабъл каунтинг	да	да	да	да	да	да	да	да

Източник: FAS Budapest, (<https://fas.usda.gov/data/european-union-biofuel-mandates-eu-member-state-and-united-kingdom-2021>)

Унгария си е поставила за цел минимум 14 процента дял от възобновяема енергия в транспорта до 2030 г. Това задължение влезе в сила със Закона СХVII/2010 за насърчаване използването на възобновяема енергия и намаляване на емисиите на парникови газове от енергия, използвана в транспорта. За да изпълни това изискване, Унгария ще увеличи дела на биогоривата на растителна основа до приблизително седем процента, а делът на усъвършенстваните горива, произведени от отпадъци и биогаз, ще нарастне до 3,5 процента от потреблението на енергия в транспорта съгласно Националния енергиен и климатичен план. Останалият дял от целта ще бъде постигнат чрез увеличаване на потреблението на електроенергия в транспорта, тъй като емисиите на парникови газове трябва да бъдат намалени с поне 40% до 2030 г. в сравнение с 1990 г. Това означава, че през 2030г. брутните емисии на парникови газове не може да надвишават 56,19 милиона метрични тона CO₂ еквивалент.

С изменението на Правителствен указ № 279/2017 относно изискванията за устойчивост и сертифицирането на биогоривата Унгария определи процента на смесване на биогорива от 8,2 процента между 1 януари и 31 декември 2021г. Освен това системата насърчава използването на биогорива на базата на отпадъци, произведени от използвано олио за готвене или животински мазнини, получени от материали от категория 1 и категория 2 (не са предназначени за консумация, въз основа на регламент на ЕО №1069/2009).

Таблица 4.

Относителен дял на процентно заложените цели в България

Държава	БЪЛГАРИЯ							
	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.	2021г.	2022г.
Биодизел	6%	6%	6%	6%	6 ¹ %			
Биоетанол	4.9%	4.9%	4.9%	4.9%	6.4%	min 6.1%	min 6.1%	min 6.1%
Напредничави	-	-	-	-	0.5%	-	-	0.2%
Дабъл каунтинг	-	-	-	-	-	-	-	-

Източник: FAS Sofia, (<https://fas.usda.gov/data/european-union-biofuel-mandates-eu-member-state-and-united-kingdom-2021>)

Данните, описващи състоянието в България и предложената информация в Таблица 4, са показателни, че не се наблюдава значителен ръст в процентното съдържание на биокомпонента, която следва да бъде смесена с изкопаемите горива. От 1 април 2019 г. мандатът се запазва на шест процента биодизел, но поне един процент от обема на биодизела трябва да бъде напредничав (advanced).

3. Мащаби на замърсителите на въздуха и парникови газове на страните от ЕС

Въпреки че въглеродният диоксид (CO₂) невинаги се разглежда като замърсител и е основен парников газ, именно това буди тревога при превишение. Когато концентрацията му превиши установените норми, тогава се възприема като замърсяващ газ. Според IPCC и Световната метеорологична организация (СМО) именно превишаването на CO₂ е една от причините за наблюдаваното глобално затопляне.

В конкретика, при провеждане на анализ на генериращите във въздуха емисии на въглероден диоксид (CO₂), е представена следната информация в Таблица 5 от Евростат.

Таблица 5.

Замърсители на въздуха и парникови газове – Въглероден диоксид (CO₂)

Период: 2015г. - 2020г.							
Замърсители на въздуха и парникови газове - Въглероден диоксид (CO ₂)							
Статистическа класификация на икономическите дейности в Европейската общност (NACE Rev. 2) - Транспорт и съхранение							
Мерна единица - Тон							
TIME	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
European Union - 27 countries (from 2020)	401 584 716	409 240 504	433 386 044	446 279 244	438 176 924	330 956 601	
Belgium	6 927 205	7 434 299	7 003 398	7 382 655	7 517 379	5 963 026	
Bulgaria	6 667 179	7 168 269	7 299 872	6 939 556	7 092 588	6 570 730	
Czechia	7 548 358	8 285 336	8 563 089	8 354 980	8 496 369	7 771 464	
Denmark	39 882 246	41 154 774	42 839 645	46 505 684	46 996 388	38 929 079	
Germany	92 724 293	88 476 409	94 529 407	97 857 884	90 377 752	64 065 264	
Estonia	1 517 500	1 285 017	1 470 168	1 391 889	1 274 065	1 252 302	
Ireland	13 740 009	16 628 384	19 050 162	20 532 591	20 701 944	8 950 904	
Greece	14 921 177	16 483 805	18 601 621	20 887 733	22 491 938	20 476 998	
Spain	35 967 540	37 720 069	40 382 539	41 030 968	42 177 173	30 755 434	
France	40 602 952	39 713 674	39 245 838	38 544 357	39 601 758	27 562 273	
Croatia	1 435 403	1 459 736	1 699 274	1 510 231	1 579 966	1 270 170	
Italy	38 361 189	38 208 285	42 370 471	42 105 600	44 297 136	34 368 220	
Cyprus	204 306	255 990	384 825	501 269	307 458	242 872	
Latvia	2 684 522	2 576 111	2 792 753	2 840 404	2 966 791	2 014 525	
Lithuania	3 350 009	3 707 397	4 640 131	5 963 327	6 357 581	8 225 883	
Luxembourg	4 695 300	4 698 100	4 713 600	4 815 900	5 309 400	4 805 100	
Hungary	5 985 680	5 862 388	6 494 023	6 926 230	6 366 299	4 563 734	
Malta	423 939	403 060	430 587	502 518	561 006	286 453	
Netherlands	27 779 501	26 628 951	26 672 165	27 205 792	28 664 510	22 318 953	
Austria	6 009 962	5 962 678	7 125 962	7 334 333	9 517 044	6 354 900	
Poland	16 191 288	18 781 047	20 853 419	21 283 172	9 232 879	8 485 732	
Portugal	8 198 875	8 121 550	8 413 095	8 647 965	9 174 864	5 645 867	
Romania	4 844 611	5 403 707	5 838 354	5 739 464	6 088 188	5 380 728	
Slovenia	920 042	898 356	895 691	1 075 764	1 123 476	907 233	
Slovakia	2 456 191	2 627 065	2 650 659	2 691 573	2 718 341	1 803 617	
Finland	9 439 009	10 457 488	10 170 170	10 207 639	10 424 179	7 181 689	
Sweden	8 106 429	8 838 559	8 255 127	7 499 767	6 760 453	4 803 450	

Източник: (Statistics | Eurostat (europa.eu), 2022)

Данните в периода 2015 г. – 2020 г. поместени в Таблица 5, включват всички държави членки в ЕС, отразяващи емисиите на CO₂ в мерна единица – тон, в икономически дял транспорт и съхранение. Маркирани в зелен цвят, добиваме по-ясна представа и за изследваните в конкретика държави. Не може да не обърнем внимание на въпроса дали е имало положително въздействие от заложените цели в дългосрочен план от страните. Анализът на данните в процентно съотношение е поместен в Таблица 6 по-долу.

Таблица 6.
Процентно изменение спрямо 2015г.

Процентно изменение спрямо 2015г.					
TIME	2016	2017	2018	2019	2020
European Union - 27 countries (from 2020)	1,91%	7,92%	11,13%	9,11%	-17,59%
Belgium	7,32%	1,10%	6,57%	8,52%	-13,92%
Bulgaria	7,52%	9,49%	4,09%	6,38%	-1,45%
Czechia	9,76%	13,44%	10,69%	12,56%	2,96%
Denmark	3,19%	7,42%	16,61%	17,84%	-2,39%
Germany	-4,58%	1,95%	5,54%	-2,53%	-30,91%
Estonia	-15,32%	-3,12%	-8,28%	-16,04%	-17,48%
Ireland	21,02%	38,65%	49,44%	50,67%	-34,86%
Greece	10,47%	24,67%	39,99%	50,74%	37,23%
Spain	4,87%	12,27%	14,08%	17,26%	-14,49%
France	-2,19%	-3,34%	-5,07%	-2,47%	-32,12%
Croatia	1,70%	18,38%	5,21%	10,07%	-11,51%
Italy	-0,40%	10,45%	9,76%	15,47%	-10,41%
Cyprus	25,30%	88,36%	145,35%	50,49%	18,88%
Latvia	-4,04%	4,03%	5,81%	10,51%	-24,96%
Lithuania	10,67%	38,51%	78,01%	89,78%	145,55%
Luxembourg	0,06%	0,39%	2,57%	13,08%	2,34%
Hungary	-2,06%	8,49%	15,71%	6,36%	-23,76%
Malta	-4,93%	1,57%	18,54%	32,33%	-32,43%
Netherlands	-4,14%	-3,99%	-2,07%	3,19%	-19,66%
Austria	-0,79%	18,57%	22,04%	58,35%	5,74%
Poland	15,99%	28,79%	31,45%	-42,98%	-47,59%
Portugal	-0,94%	2,61%	5,48%	11,90%	-31,14%
Romania	11,54%	20,51%	18,47%	25,67%	11,07%
Slovenia	-2,36%	-2,65%	16,93%	22,11%	-1,39%
Slovakia	6,96%	7,92%	9,58%	10,67%	-26,57%
Finland	10,79%	7,75%	8,14%	10,44%	-23,91%
Sweden	9,03%	1,83%	-7,48%	-16,60%	-40,75%

Изчисленията в Таблица 6 са показателни, че въпреки установените колебания в някои от страните, през годините от анализирания период, се наблюдава тенденция на спад в общото количество измерен CO₂ в Общността със 17,59 % към 2020 г. Резултатът на България е сравнително малък, но все пак отрицателен с изменение 1,45%. При Италия и Нидерландия се

наблюдава устойчив спад съответно с 10,41% и 19,66%, но резултатът на Унгария е най-впечатляващ с 23,76%.

Също така може да се отбележи, че в бъдеще би следвало общият генериран въглероден диоксид (CO₂) да бъде намален драстично, имайки предвид заложените цели до момента, както и очакваното влизане в сила на RED III (Renewable Energy Directive III) от 01.01.2025г.

Заклучение

В резултат на анализа на методологията можем да синтезираме следните по-значими изводи:

- Преходът към RED II е голямо предизвикателство за страните-членки, тъй като действията, които трябва да се предприемат, ще трябва да бъдат взети на много нива (европейско, местно, на ниво предприятие, индивидуално) и в много области на политиката.
- Критериите за устойчивост на пазара нямат достатъчна популярност в социален аспект. Положително въздействие обаче оказват публикациите и литературата относно устойчиво развитие в бизнеса и Зелената сделка, които започват да изместват акцента в положителна насока.
- Въз основа на целите, заложи в българското законодателство за смесване на биогорива, страната ни изостава спрямо останалите анализирани в проучването. Следващите години ще бъдат от решаващо значение за осъществяването на зелен икономически преход и Българското правителство следва да бъде проактивно в осъществяването на тази трансформация.
- Повишаващите се проценти за смесване на биогорива в транспорта и тяхната нарастваща тенденция през годините демонстрират намаленията в емисиите и гарантира тяхното положително въздействие върху климата. Още повече това би спомогнало за продължаване на инвестициите в заводи на територията на ЕС, целящи декарбонизиране на автомобилния сектор и за изцяло въглеродно неутрална икономика до 2050 г.
- Пакетът от мерки, необходими за намаляване емисиите от парникови газове и съобразяването със законовите рамки, играе важна роля за подобряване сигурността на енергийните доставки, за насърчаване технологичното развитие и иновациите и създаване на възможности за по-голяма заетост в обществата.

Използвани източници

Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable sources, OJL 140, p. 16-62. (2009, April 23).

<https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-strategy-and-energy-union/clean-energy-all-europeans>. (n.d.).

<https://fas.usda.gov/data/european-union-biofuel-mandates-eu-member-state-and-united-kingdom-2021>. (2021, June 11).

<https://fas.usda.gov/data/european-union-biofuel-mandates-eu-member-state-and-united-kingdom-2021>. (2021, June 11).

<https://fas.usda.gov/data/european-union-biofuel-mandates-eu-member-state-and-united-kingdom-2021>. (2021, June 11).

<https://fas.usda.gov/data/european-union-biofuel-mandates-eu-member-state-and-united-kingdom-2021>. (2021, June 11).

Source: Dutch Government. (n.d.).

Statistics | Eurostat (europa.eu). (2022).

The Dutch Emissions Authority (NEA). (n.d.).

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ - СВИЦОВ

НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ
НА ДОКТОРАНТИ

ГОДИШЕН
АЛМАНАХ

ГОДИШЕН
АЛМАНАХ
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ
НА ДОКТОРАНТИ

Том XV, 2022

Книга 18

Том XV, 2022 г.
Книга 18

Академично издателство
„ЦЕНОВ“ - Свищов

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“

ГОДИШЕН
АЛМАНАХ
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ
НА ДОКТОРАНТИ

Том XV – 2022, книга 18

Студии и статии

АКАДЕМИЧНО ИЗДАТЕЛСТВО „ЦЕНОВ“ – СВИЩОВ

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ:

Доц. д-р Красимира Славева – главен редактор
Проф. д-р Марина Николова – зам. главен редактор
Доц. д-р Пепа Стойкова
Доц. д-р Ваня Григорова
Доц. д-р Христо Сирашки
Доц. д-р Петранка Мидова
Доц. д-р Николай Нинов
Доц. д-р Людмил Несторов

Екип за техническо обслужване:

Анка Танева – стилев редактор
Ст. преп. Иванка Борисова – превод и редакция
на английски език
Милена Александрова – технически секретар

Съдържание

Студии

Анна Димитрова Димитрова
ПРЕКИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ – ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ И
ДЕТЕРМИНАНТИ НА ПРИВЛЕКАТЕЛНОСТТА: ЛИТЕРАТУРЕН ОБЗОР5

Велизар Руменов Йорданов
ПРОУЧВАНЕ ПРОЕКТИРАНЕТО НА ДИСТРИБУЦИОННИ
КАНАЛИ ЗА ХРАНИТЕЛНИ СТОКИ:
КОНЦЕПТУАЛНО-МЕТОДОЛОГИЧНИ И ЕМПИРИЧНИ АСПЕКТИ26

Галя Колева Монева
МЕНЮ ИНЖЕНЕРИНГ – ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА РЕВЕНЮ
МЕНИДЖМЪНТ В РЕСТОРАНТЪОРСКИЯ БИЗНЕС52

Грета Иванова Иванова
ИНТЕГРИТЕТЪТ В ОРГАНИТЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ
В БЪЛГАРИЯ75

Диман Христов Каранфилов
РИСКОВЕ ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ ПРИ ПРИЛАГАНЕ
НА НУЛЕВА СТАВКА ПРИ ВОД МЕЖДУ БЪЛГАРСКИ
И РУМЪНСКИ ДРУЖЕСТВА93

Изабела Филипова Йонкова
РЕЛАЦИЯ „ЕТИЧНА ИНФРАСТРУКТУРА – ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ“
В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР115

Статии

Александра Георгиева Ангелова
ЕВРОПЕЙСКИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ
И ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ В РАЗВИВАЩИТЕ СЕ ИКОНОМИКИ139

Александър Тихомиров Личев
ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО ОТ ВЪЗРАЖДАНЕТО ДО СРЕДАТА НА 20 ВЕК –
ПРАКТИЧЕСКАТА ИНТЕРПРЕТАЦИЯ НА ЗАРАЖДАЩАТА СЕ
БЪЛГАРСКА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКА КУЛТУРА153

Алексей Асенов Гудев
ПРОБЛЕМИ ПРИ ОБЛАГАНЕТО С ДДС НА ТУРИСТИЧЕСКИ
ДРУЖЕСТВА В ХИПОТЕЗА НА ФАЛИТ167

Анатоли Филипов Велковски
МИТНИЧЕСКИЯТ СЪЮЗ И ВЪНШНАТА ТЪРГОВИЯ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ – ДИНАМИКА И ТЕНДЕНЦИИ177

Богомил Методиев Богомилов ЛИДЕРСТВО И ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ.....	191
Ваня Владимирова Галчева НАСОКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ФИНАНСОВИЯ МЕНИДЖМЪНТ НА ТЪРГОВСКИТЕ АВТОМОБИЛНИ ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА В БЪЛГАРИЯ	201
Васил Пламенов Василев СПЕЦИФИЧНИ ОСОБЕНОСТИ, СЪСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ ВРАЗВИТИЕТО НА ПАЗАРА НА ТРАНСПОРТНИ УСЛУГИ В БЪЛГАРИЯ	214
Гален Петров Русинов РОЛЯТА НА РЕГУЛАТОРНИТЕ РАМКИ НА ЕС ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА ЕМИСИИТЕ ОТ ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ	226
Горян Благовестов Милев ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ СИСТЕМИ: ПРЕДПОСТАВКИ, ЗАКОНОМЕРНОСТИ, КОНЦЕПЦИИ	235
Елена Росенова Костадинова ДЕМОГРАФСКА ОЦЕНКА НА ПРИДУНАВСКИТЕ ОБЩИНИ КАТО ФАКТОР ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ	247
Живка Антонова Петрова ВЛИЯНИЕ НА ПАРАЛЕЛНИЯ ИЗНОС НА ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ ВЪРХУ ПАЗАРА НА ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ В БЪЛГАРИЯ.....	263
Иванка Стефанова Янкова СТАТИСТИЧЕСКИ АСПЕКТИ НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ – ПОЛИТИКИ, МЕТОДОЛОГИЯ, ИНДИКАТОРИ.....	278
Ивелин Симеонов Кичуков БОРСОВ АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ ДРУЖЕСТВА НА БЪЛГАРСКИЯ КАПИТАЛОВ ПАЗАР	294
Ивелина Йорданова Станева ESG СТРАТЕГИИ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ В БЪЛГАРСКИТЕ БИЗНЕС ОРГАНИЗАЦИИ.....	307
Йордан Николаев Колев ИНТЕГРИРАН БАЗИРАН НА МЯСТОТО ПОДХОД – ОСНОВНИ СПЕЦИФИКИ И ПРИЛОЖЕНИЕ	322
Мирчо Радостинов Стоянов АНАТОМИЯ НА ФИНАНСОВИТЕ КРИЗИ: ОТ ГОЛЯМАТА ДЕПРЕСИЯ НАСАМ	335

Наталия Стоянчева Стоянова СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕДРЕАЛИЗИРАНЕ ЦЕЛИТЕ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ В БИЗНЕС СЕКТОРА.....	345
Невена Руменова Ляскова-Великова РОЛЯ НА ИНОВАЦИИТЕ В ТУРИЗМА	359
Николай Василев Тодоров ЯПОНСКИ НОРМАТИВНИ РЕШЕНИЯ ЗА НАЛАГАНЕ МОДЕЛА НА КРЪГОВА ИКОНОМИКА	370
Петя Йорданова Тодорова ВЛИЯНИЕ НА КОНСТАТИРАНИ ОТ ПРИХОДНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ НЕРЕАЛНИ ДОСТАВКИ ВЪРХУ ОБЛАГАНЕТО ПО РЕДА НА ЗКПО НА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ	384
Пламена Йорданова Колева СТАТИСТИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА ДИНАМИКАТА НА ВХОДЯЩИЯ ТУРИЗЪМ В БЪЛГАРИЯ	396
Радка Иванова Василева ЛИКВИДАЦИОННИТЕ РАЗНОСКИ КАТО НЕДЕЛИМА ЧАСТ ОТ АНАЛИЗА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ПО ИМУЩЕСТВЕНО ЗАСТРАХОВАНЕ В БЪЛГАРИЯ.....	411
Радослав Радославов Хитов ФРАГМЕНТАРЕН АНАЛИЗ НА ПАЗАРА НА ПЕТРОЛ В СВЕТОВЕН МАЩАБ	427
Силвия Петрова Петранова ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВИ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА СЕКТОР АКВАКУЛТУРИ – ЕДИН ОТ СЪЛБОВЕТЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА „СИН РАСТЕЖ“	437
Снежана Веселинова Найденова ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИЯТ МОДЕЛ НА ОБУЧЕНИЕ КАТО ИНОВАТИВНА ПРАКТИКА В ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА – ПРОБЛЕМНИ ОБЛАСТИ, РЕЗУЛТАТИ И ЕФЕКТИ	452
Стелиян Богданов Стефанов ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНИ МОДЕЛИ В ЕС.....	469
Стефан Ангелов Пешов ПОЛЗИ ОТ ПОДОБРЯВАНЕ НА СЪБИРАЕМОСТТА ОТ ДАНЪЦИТЕ ВЪРХУ СДЕЛКИТЕ С ГОРИВА И НЕФТОПРОДУКТИ В БЪЛГАРИЯ	481
Тодор Димитров Георгиев ФОТОВОЛТАИЧНИТЕ ЦЕНТРАЛИ В ЕНЕРГИЙНИЯ БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ – СЪСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВИ.....	491

Христо Симеонов Василев ПОДХОДИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА СТРАТЕГИИ ЗА ИНТЕГРАЦИЯ НА БИЗНЕСА.....	502
Цветомира Георгиева Велева МАКРОПРУДЕНЦИАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ – ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА AD-НОС СИТУАЦИИ И РИСКОВЕ ПРИ БАНКИРАНЕТО	515
Цондю Стойчев Цондев ВЛИЯНИЕ НА ПАНДЕМИЯТА COVID-19 ВЪРХУ ЦЕНИТЕ НА НЕДВИЖИМИТЕ ИМОТИ – ГЛОБАЛНИ СВИДЕТЕЛСТВА И НАЦИОНАЛНИ ОСОБЕНОСТИ	529
Шендоан Ремзи Халит РОЛЯТА НА ЛИДЕРСТВОТО В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР.....	541

ГОДИШЕН
АЛМАНАХ
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА ДОКТОРАНТИ
Студии и статии
Том XV – 2022, книга 18

Даден за печат на 18.12.2023 г., излязъл от печат 20.12.2023 г.
Поръчка № 18868; формат 16/70/100; тираж 60

ISSN 1313-6542

Издателство и печат: Академично издателство „Ценов“
Свищов, ул. „Цанко Церковски“ 11А